

ANDRÉ KUIPERS, FAN VAN HET BIO VAKANTIEOORD

“DAT WAT ZICHZELF NIET KAN BESCHERMEN, MOETEN WE HELPEN”

Vanuit de ruimte zag hij de aarde in prachtige kleuren. “Een kwetsbaar bolletje met maar een heel dun schilletje waar leven in zit. Onze hele geschiedenis van miljoenen jaren zit erin. Dat planeetje hangt daar omringd door een zwarte deken van het heelal, koud onherbergzaam. Onbeschermd als een baby. Het kan zichzelf niet helpen.” Ver weg van wat plat lijkt, voelde de aarde zó aan voor André Kuipers, astronaut, arts, wetenschapper, spreker én fan van het Bio Vakantieoord. “Wat we hebben, moeten we beschermen en een stukje mooier maken.”

André: “En dat is ook wat het Bio Vakantieoord doet. Kinderen moeten plezierig en veilig kunnen opgroeien. Als dat misgaat door een ziekte of een beperking, dan moeten ze geholpen worden. Wanneer ik daar enigszins aan kan bijdragen, doe ik dat graag.” André was aanwezig bij het Bio Soirée in 2022, bezocht het Bio Vakantieoord en sprak er enkele gasten. “Een prachtplek in de natuur waar kinderen en volwassenen de avonturen kunnen beleven waarvoor thuis geen mogelijkheid is. In de Bio-tenten zou ik trouwens zelf ook wel willen logeren. Je kunt er ’s nachts vast een prachtige sterrenhemel zien. Het moet voelen alsof je op safari bent!”

Van droom naar werkelijkheid

Als 12-jarige jongen verloor André zichzelf in de science-fiction-boekjes die hij van zijn oma kreeg. “Drie exemplaren van Perry Rhodan. De serie bestaat nog steeds. Ik las ze ’s avonds in bed met een zaklamp onder de dekens. Ontploffende sterren, maanautootjes, ruimtepakken, razend fascinerend.” Wat in die tijd begon als jongensdroom, zou later werkelijk-

heid worden. Twee missies vloog André Kuipers naar het ISS voor de Europese ruimtevaartorganisatie ESA. Met zijn overweldigende kosmische ervaringen koos hij niet voor een vervolgcarière in de politiek of voor een functie in het bedrijfsleven. Hij besloot vooral verhalenverteller te worden. Naast zijn lezingen voor studenten en mensen in het bedrijfsleven, is er grote belangstelling voor zijn theatercolleges zoals *Op reis naar de toekomst*, tv-series als *Ruimteschip Aarde* en zijn kinderboeken als *André en de Kleine Astronauten*. André: “Er zijn zóveel ontwikkelingen in de ruimtevaarttechnologie, door erover te vertellen, blijf ik zelf ook goed bij.”

Hoewel André nog graag eens de ruimte in zou reizen, is de kans dat hij dat als professioneel astronaut zal doen erg klein. André: “Daar is nu een nieuwe lichting voor, want eind 2022 koos de ESA, voor het eerst in elf jaar, zeventien nieuwe ruimtevaarders, onder wie een ‘para-astronaut’, John McFall. Een chirurg die zijn rechterbeen verloor bij een motorongeluk. De ESA heeft diversiteit hoog in het vaandel staan. Wereldwijd werken we samen met veel natio-

naliteiten en culturen. Daar horen vanzelfsprekend mensen met een beperking bij. Eigenlijk hebben we in de ruimte allemaal een lichamelijke handicap. Je hebt er geen controle over je lichaam. Onder en boven bestaat niet meer. Dus als je een been mist, hoeft dat geen belemmering te zijn.”

Medisch ruimteonderzoek

“Wetenschappers die onderzoek doen naar iets waar gewicht een rol bij speelt, willen de zwaartekracht uitschakelen”, legt André uit. “De gewichtsloosheid in het ruimtestation is daar een uitgelezen plek voor. Alles wat de ruimte in gaat moet sterk, licht en betrouwbaar zijn. Veel medische technologie vind zijn oorsprong in de ruimte. Denk aan de CT-scan, de niersteenvergruizer, de antikraslaag op brillen, temperatuursensoren en micro-elektronica.

Er zijn tal van robots aan boord die testen uitvoeren, aangestuurd door mensen op de grond. Het gebruik van titanium voor protheses is ook een mooi voorbeeld. De ruimtevaart heeft allerlei doelen, navigatie, communicatie maar ook spin-off. Dingen die voor de ruimtevaart

André Kuipers: “Ik besta uit sterrenstof.”

ontwikkeld worden vinden hun weg in de maatschappij.”

André kan zich een redelijke voorstelling maken hoe onze jonge vakantiegasten met een lichamelijke handicap zich voelen in het Bio-zwembad. André: “Zweven in het water lijkt erg op zweven in gewichtsloosheid. Dat beperkende van gewicht heb je niet meer. Er zijn geen contactpunten, geen drukpunten, je

bent los. Je hebt geen last meer van de zwaartekracht. Toen ik terugkwam uit de ruimte, voelde ik me het prettigst onder water. Als je een halfjaar in de ruimte bent geweest, krijg je spierverlies en botontkalking ondanks dat je er twee keer per dag sport aan elastics. Als ik nu in het zwembad lig, is het alsof ik terug ben in de ruimte. Een heerlijk vrij, ontspannen gevoel.”

Heb je angst gekend in de ruimte?

“Bang tijdens een ruimtevlucht ben ik nooit geweest. De start, de koppeling met het ruimtestation en met name de landing waren wel spannend, het zijn de momenten waarop de kans het grootst is dat er iets misgaat. De truc is om noodgevallen zó vaak te oefenen dat het gewoon wordt en je de juiste werkzaamheden kunt uitvoeren. De brandoefeningen op de grond vond ik benauwend. Er wordt dan echt rook in je pak gespoten. Natuurlijk weet je dat er gevaren zijn in de ruimte. Daar word je ook stevig in getraind. Ik was me ervan bewust dat er tussen mij en het niets maar een heel dun laagje aluminium zat. Nooit heb ik het gevoel gehad dat ik werkelijk in gevaar was. Ik voelde me thuis in het ruimtestation.”

Wat betekent oneindigheid voor jou?

“Het zicht vanuit het ruimteschip op de aarde is prachtig. Je ziet veel hooggebergten, woestijnen en zout water maar weinig vruchtbare grond en heel veel mensen. Soms kreeg ik wel een claustrofobisch gevoel. Niet voor mijzelf maar voor de planeet zelf. Met dat dunne dampkringetje, denk je opeens, oei, is dit alles? Als je het heelal inkijkt wanneer je aan de nachtkant van de aarde bent, en je pupillen groter worden omdat het pikkedonker is, zie je alleen maar die onnoemelijk grote hoeveelheid sterren. Een heel bijzondere gewaarwording. Noem het een kosmisch gevoel. Sommigen zullen dat een religieus gevoel noemen. Je ervaart dat je onderdeel bent van iets veel, veel groters.”

Je voelt wat je weet?

“Ja, echt zo van, ik besta uit sterrenstof. Atomen waaruit ik opgebouwd ben, komen uit de chocolademelk die ik nu drink. Oorspronkelijk zijn die weer ontstaan uit ontploffende sterren. De kalk in je botten, het ijzer in je bloed, het jodium in je schildklier, het fosfor in ons DNA, dat is allemaal gemaakt in sterren. Dus we zijn een tijdelijke eenheid van deeltjes die in de toekomst weer wat anders gaan doen. *‘Ashes to ashes, dust to dust’*, dat is absoluut waar. Op een bepaald moment is de hele aarde weg. Zelfs de zon houdt ermee op. Van het grote recyclingproces zijn wij een piepklein stukje. Daarom moeten we verstandig omgaan met dat wat we hebben en elkaar helpen de wereld in alle opzichten een beetje mooier maken.”

